

Industrijski sindikat Srbije dostavio Vladi Republike Srbije, premijeru Aleksandru Vučiću, ministru privrede Dušanu Vujoviću, ministru finansija Lazaru Krstiću i ministru za rad, zapošljavanje i socijalna pitanja Aleksandru Vulinu, Osnove industrijalizacije Srbije. Preduzeća u restrukturiranju i „brownfield“ investicije kao i evropska iskustva preduslov industrijalizacije.

INDUSTRIJALIZACIJA SRBIJE

Višedecenijsko propadanje srpske industrije rezultiralo je značajnim neželjenim ekonomskim, socijalnim i političkim promenama koje prete da u godinama ispred nas uzrokuju potpuno propadanje srpske privrede i ekonomije. Najsnažnije ekonomije, najuticajnija politička društva u osnovi svoje moći imaju razvijenu i perspektivnu industriju koja u bruto nacionalnim dohocima učestvuje i do 35%.

Srpskom društvu i Vladi RS je potrebna nova, održiva, praktična i trajna industrijska politika uokvirena Strategijom industrijskog razvoja za period 2014-2020. godina, bazirana na Industrijalizaciji kao nacionalnom prioritetu.

Da bi se ovo ostvarilo neophodno je da se u okviru Ministarstva privrede, osnaži sektor koji se bavi industrijom kad već nismo dobili Ministarstvo industrije i tehnološkog razvoja, na čemu ISS insistira već 5 godina. Bilo kako bilo Vlada RS, sindikati, radnici i poslodavci nemaju puno mogućnosti, što može da bude dobar pokretač zajedničkih aktivnosti i podele odgovornosti za budućnost Industrije Srbije.

Buduća Strategija industrije mora da uvaži postojeće ni malo dobro stanje ali i ambiciju da jedino promene i suštinske reforme mogu napraviti pomake koji omogućavaju da se ciljevi dogovorene strategije i ostvare.

Da bi se to ostvarilo, neophodno je da se već postojeća Strategija industrijskog razvoja iz 2011. godine dodatno razmotri uz značajnije uključenje stručnjaka, privrednika i sindikata, tj. onih koji poznaju industriju i zavise od nje.

Višegodišnje zaostajanje industrije može biti trajno zaustavljeno i okrenuto u kontra smeru, dinamičnog ekonomskog i tehnološkog razvoja i na tome zasnovanog kvaliteta života zaposlenih u industriji i čitavog srpskog društva i privrede u situaciji da se država, poslodavci i sindikati otvoreno objektivno i hrabro suoče sa opterećenjima i nasleđem prošlosti i smognu snagu da taj teret prošlosti, zasnovan na nerazumevanju nove stvarnosti, nedovoljnoj kompetentnosti, nekritičkoj odbrani privilegovanih pozicija konačno i trajno odbace. Sindikati, čiji su članovi i radništvo najviše pogođeni posledicama dugogodišnje krize industrije, moraju u tom pravcu učiniti prvi i najhrabriji korak. U tom smislu, Sindikat se zalaže da se u revitalizaciji postojećih i pokretanju novih projekata u industriji zasniva isključivo na najvišim standardima – ekonomskim, tehnološkim, radnim, ekonomskim, socijalnim.

Stoga, Srbija mora sama da stvara mehanizme očuvanja i razvoja postojećih industrijskih sistema, da ih razvija jer preduzeća koja rade su značajno atraktivnija potencijalnim investitorima a obeshrabruju špekulativni kapital.

Ukoliko dozvolimo dodatno urušavanje srpskih industrijskih giganata reskiramo totalno urušavanje industrije koja je bazirana na hiljadama malih preduzeća, kooperanata i velikih industrijskih kapaciteta. U odbranu ovog stava treba istaći da je Evropska komisija počev od 2001. godine usvojila šest direktiva o industrijskoj politici. To je dovelo do postepenog ponovnog otkrivanja koncepta industrijske politike u Evropi i jasno ukazalo na obnovljenu posvećenost Komisije – nakon dve decenije tišine – da zaštiti i ojača industrijsku osnovu Evrope i da se pozabavi dubokim strukturalnim promenama sa kojima se industrija suočava. To je dovelo do jasnog prepoznavanja pokretačke uloge industrije u društvenom, ekološkom i ekonomskom

napretku. Talas komunikacija o industrijskim politikama se takođe mora posmatrati kao novi pokušaj pomirenja industrijske politike sa potrebama internog tržišta i izazovima svetske konkurencije.

Tokom godina, pojavilo se novo i šire razumevanje industrijske politike. Sada postoji u velikoj meri slaganje oko ideoloških ograničenja: industrijska politika se mora posmatrati kao politički proces koji podržava stratešku saradnju između privatnog i javnog sektora.

Sadašnja srpska Vlada mora iskazati veću kompetentnost i odgovornost političkih vlasti iskazanu kroz usvajanje potrebnih reformski zakonona koji će na novim temeljima definisati osnove političkog, socijalnog i ekonomskog uređenja Srbije uz unapređenje kapaciteta svih društvenih aktera uključujući i sindikate.

To je most koji vezuje industriju, radnike zaposlene u njoj i sindikate u industrijskoj grupaciji, sa drugim oblastima privrede i zaposlenima u drugim delatnostima, što proističe iz činjenice da se povoljno i podsticajno društveno okruženje za ekonomski razvoj, može graditi samo za privredu u celini.

Strategija industrijskog razvoja mora sadržati suštinski novi pristup razvoju ljudskih resursa u industriji. Savremena društvena teorija i strategije razvoja slažu se u tome da su ljudski resursi ključna pokretačka snaga ekonomskog, tehnološkog i socijalnog razvoja društva. Činjenice savremenog doba takodje potvrđuju da su najbolje rezultate na planu društvenog razvoja u celini postigla ona društva koja najviše ulažu u ljudske resurse. **Pri tome, se ne radi samo o ulaganjima u obrazovanje, profesionalni i stručni razvoj, već stvaranje u celini pozitivne i podsticajne atmosfere, na nivou preduzeća, kao i na nivou celog društva, uspostavljanja i realnog funkcionisanja zdrave, časne i ravnopravne utakmice ljudskih sposobnosti i znanja, afirmacije svesti o zajedničkoj odgovornosti i interesima svih aktera za razvoj industrije.**

Trenutna loša situacija u srpskoj industriji može se popraviti uspostavljanjem i razvojem mehanizama socijalnog mira u industriji u nacionalnoj ekonomiji i društvu u celini. Reč je o neophodnosti da se paralelno uspostavlja i sinhronizuju radno i socijalno zakonodavstvo, uskladjeno sa Evropskim i međunarodnim standardima i autohtoni mehanizmi - kao što su kolektivno pregovaranje, mehanizmi mirnog rešavanja i prevencije kolektivnih radnih sporova i radikalnih vidova industrijskih i socijalnih konflikata. **Posebno se ističe potreba uspostavljanja i jačanja sektorskog socijalnog dijaloga, u funkciji postizanja koncenzusa svih socijalnih partnera o strategiji razvoja industrije i putevima za njeno ostvarivanje.**

Za razrešenje ovih pitanja ili postavljanja novih, Industrijski sindikat Srbije smatra da je neophodan sveopšti konsenzus socijalnih partnera i da nijedan sindikat iz industrijske grupacije bez obzira na trenutnu poziciju, snagu i uticaj ne može rešiti lošu poziciju industrije Srbije.

Podrazumeva se da odgovorna, efikasna, sistematska aktivnost na navedenim pitanjima, po principu spojenih sudova, utiče i na promene u Sindikatu, u smislu unapređivanja njegove demokratske unutrašnje organizacije, javnosti rada, pridobijanja podrške javnog mnjenja za stavove i aktivnosti Sindikata, povećavanja kompetentnosti Sindikata da učestvuje u složenim društvenim procesima i odlučivanju o pitanjima koja neposredno ili posredno utiču na položaj i ostvarivanje prava zaposlenih u industriji.

Ove Polazne osnove predstavljaju osnovnu orijentaciju, u funkciji koncentrisanja mogućih aktivnosti Sindikata na ključna pitanja za novu strategiju industrije i dostojanstvenog života i rada zaposlenih u njoj. U tom cilju, u narednom periodu, neophodno je da sindikati zajedničkim snagama, posebnim dokumentima razrade ključna pitanja za nove strategije koje će omogućiti dostojanstven rad i život zaposlenih u industriji. Takođe je neophodno da se usvoje akcioni planovi sa jasnim zaduženjima i vremenskim ograničenjima. Verujemo da je situacija u industriji tako teška i da će to doprineti da se sindikati u ime svojih članova objedine i stvore ambijent da industrija bude nosioc sveukupnog društvenog i ekonomskog razvoja, faktor socijalne sigurnosti a ne izgovor političarima za sve loše stvari koje se u Srbiji događaju.

Postojeće sindikalne razmirice se moraju ostaviti sa strane i voditi zajedničke dogovorene akcije. Interesi članstva moraju biti iznad sujete i neodgovornosti pojedinih sindikalnih lidera. Tešku sadašnjost moramo pretočiti u garant zajedničke budućnosti i opstanak i razvoj industrije Srbije.

Industrijski sindikat Srbije predlaže da se neophodan proces industrijalizacije sprovodi na sledeći način:

- Izvršiti analizu stanja u preduzećima metalske industrije Srbije, utvrditi zajedničke probleme i probleme svakog preduzeća pojedinačno,
- Na osnovu analize stanja utvrditi način rešavanja problema za svako preduzeće pojedinačno. U tom smislu traži se od svih direktora, kako preduzeća u restrukturiranju, tako i drugih preduzeća u većinskom vlasništvu države, da predlože planove izlaza preduzeća iz krize,
- Obezbediti finansiranje privrede, kako za obrtna sredstva tako i za razvoj, kreditima sa istim uslovima kao i u razvijenim državama Evrope (Razvojna banka),
- Postojanje Kolektivnih ugovora i socijalnog dijaloga su ključ industrijske politike i neophodan faktor stabilnosti i pozitivnih rezultata.
- Na bazi sveobuhvatne analize preduzeća u restrukturiranju napraviti 3 grupe:
 1. Prva- preduzeća od strateškog značaja (25-30) koja generišu značajan broj zaposlenih, raspolažu repsektabilnim proizvodnim kapacitetom, kapitalom ili imovinom, angažuju značajan broj kooperanata i omogućavaju opstanak i razvoj čitavih gradova, opština i regiona, što ih je i svrstalo u grupu za restrukturiranje.
 2. Druga grupa preduzeća, koja ne mogu ostati kao sadašnji veliki poslovni sistemi i svoju šansu trebaju tražiti kroz prodaju u delovima sa značajnim smanjenjem broja uposlenih, otvaranjem novih proizvodnih programa sa ciljem privatizacije.
 3. Treća i najmalobrojnija grupa preduzeća, šansu mora tražiti kroz stečaj.
- Direktore preduzeća u restrukturiranju birati putem javnog konkursa a za zastupnike kapitala i predstavnike u nadzornim odborima birati stručna i kompetentna lica a ne partijske drugove.

Ovo ne znači da u političkim partijama takvih ljudi nema.

Da bi se ovako nešto ostvarilo potrebna je „samo“ politička volja koje u dovoljnoj meri nema i zaokret ka razvoju industrije kao priritetu koji će uložena sredstva višestruko vratiti građanima Srbije.